

Плани практичних занять

Практичне заняття 1

Тема 1. Адвокатура: загальна характеристика

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Основні поняття навчального курсу «Адвокатура України».
2. Адвокатура України: нормативне визначення та загальна характеристика.
3. Витоки судового захисту (адвокатури).

II. Практична частина.

Складення глосарію з термінів, що використовуються або мають особливе значення для адвокатської діяльності.

Самостійна робота

Тема 2. Становлення адвокатури.

I. Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Походження та історичний шлях світової адвокатури. Адвокатура і судові оратори Стародавньої Греції та Риму. Друковані пам'ятки видатних адвокатів цих країн про адвокатські професії та ораторське мистецтво.
2. Історія української адвокатури. Судове представництво в Київській Русі у IX-XIII століттях та характерні риси цього представництва.
3. Створення професійної адвокатури в Україні, формування поняття "адвокат". Пам'ятки права XIV-XVI століть. Вимоги до осіб, які виявили намір займатися адвокатською діяльністю у цей період.
4. Судова реформа 1864 року в Росії. Присяжні повірені в Україні. Повноваження Рад присяжних повірених. Принципи організації та діяльності адвокатури у 1864-1917 роках. Найбільш відомі адвокати цього періоду.
5. Адвокатура України у 1917-1922 роках. Організаційні форми адвокатської діяльності у цей період.

II. Практична частина.

Порівняльна характеристика основних аспектів функціонування адвокатури в різні історичні періоди (з періодів, які зазначені у теоретичній частині цього заняття). Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 2

Тема 2. Становлення адвокатури.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Адвокатура України у 1922-1931 роках. Керівні органи адвокатури та їх повноваження. Судова реформа 1922 року. Нормативні акти, що регулювали організацію та діяльність адвокатури України. Порядок набуття статусу адвоката у цей період.

2. Адвокатура України у період 1931-1939 років. Форми діяльності адвокатів, правове та фінансове становище об'єднань адвокатів, оплата праці адвокатів, організація контролю за діяльністю адвокатів і дисциплінарна відповідальність адвокатів у цей період.

3. Нормативно-правові акти, які регулювали діяльність адвокатури у період 1939-1962 років. Правове становище колегій адвокатів та організація діяльності юридичних консультацій. Оплата праці адвокатів, нормативне регулювання. Дисциплінарна відповідальність адвокатів і порядок оскарження дисциплінарних стягнень у цей період.

4. Правове становище адвокатури України у період 1962-1980 років. Законодавчі та нормативні акти, що регулювали діяльність адвокатури. Керівні органи колегій адвокатів та їх повноваження. Прийом і виключення із колегій адвокатів у цей період.

5. Адвокатура України у період 1980-1990 років. Нормативно-правові акти, що регулювали діяльність адвокатури. Створення Спілки адвокатів України. Органи адвокатського самоврядування у цей період.

6. Закон України «Про адвокатуру» 1991 року. Його підготовка, прийняття та введення в дію. Набуття статусу адвоката за цим Законом. Права і обов'язки адвоката, оплата праці та дисциплінарна відповідальність за Законом України «Про адвокатуру».

II. Практична частина.

Порівняльна характеристика основних аспектів функціонування адвокатури в різні історичні періоди (з періодів, які зазначені у теоретичній частині цього заняття).

Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Самостійна робота

Тема 3. Конституційно-правові засади адвокатури в Україні. Міжнародні документи в сфері адвокатури.

Перелік питань:

1. Завдання адвокатури згідно з Конституцією України.

2. Вітчизняні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність адвокатури у сучасний період.

3. Основні положення про роль адвокатів (прийняті VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам 01.08.1990 року).

4. Рекомендація № R (2000) 21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів.

Практичне заняття 3.

Тема 4. Організаційні форми діяльності адвокатури.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Адвокат: нормативне визначення та загальна характеристика професії.
2. Індивідуальна практика адвоката.
3. Адвокатське бюро.
4. Адвокатське об'єднання (колегії, фірми, контори та інші).
5. Засади діяльності адвокатських об'єднань, їх правовий статус і реєстрація.

II. Практична частина.

Пошук: 1) кейсів (життєвих ситуацій), які б характеризували позитивні та негативні аспекти прояву фізичної особи в якості адвоката; 2) пошук жартів про професію з поясненням, яка риса там висміюється чи яка особливість професії відображена. Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Самостійна робота.

Тема 5. Адвокатське самоврядування.

Перелік питань:

1. Акти Національної асоціації адвокатів України: загальна характеристика.
2. Положення про Раду адвокатів України.
3. Порядок ведення Єдиного реєстру адвокатів України.
4. Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги.
5. Положення про внески на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування.

Практичне заняття 4.

Тема 5. Адвокатське самоврядування.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Засади та завдання адвокатського самоврядування.
2. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
3. Структура органів адвокатського самоврядування відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».
4. Органи адвокатського самоврядування як суб'єкти відносин щодо забезпечення дотримання Правил адвокатської етики.
5. Національна асоціація адвокатів України.

II. Практична частина.

Моделювання виборів та формування різних організаційних форм адвокатського самоврядування. Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Самостійна робота.

Тема 5. Адвокатське самоврядування.

I. Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Конференція адвокатів регіону.
2. Рада адвокатів регіону.
3. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури.
4. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури.
5. Положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.
6. Ревізійна комісія адвокатів регіону.
7. Вища ревізійна комісія адвокатури.
8. З'їзд адвокатів України.
9. Рада адвокатів України. Положення про Раду адвокатів України.
10. Обов'язковість рішень органів адвокатського самоврядування.
11. Фінансове забезпечення органів адвокатського самоврядування.
12. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо несплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування.

II. Практична частина.

Ознайомлення з узагальненнями практики Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо несплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування (<https://vkdkka.org/practice/>) та формулювання висновків (про яке порушення йдеться, які норми якого

нормативного акта забороняють відповідні порушення або так чи інакше регулюють відповідні питання, які санкції передбачені за порушення, чи згодні Ви з висновками ВКДКА тощо). Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 5.

Тема 6. Види адвокатської діяльності.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Захист як різновид адвокатської діяльності.
2. Представництво як різновид адвокатської діяльності.
3. Інші види правничої допомоги клієнту.
4. Надання правової інформації як різновид адвокатської діяльності.
5. Надання консультацій і роз'яснень з правових питань як різновид адвокатської діяльності.
6. Надання правового супроводу діяльності клієнта як різновид адвокатської діяльності.
7. Складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушення, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення.
8. Універсалізм чи вузька спеціалізація у діяльності адвоката.

II. Практична частина.

Моделювання процесу надання різних видів адвокатської діяльності (захисту, представництва, консультування, правового супроводу тощо). Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Самостійна робота.

Тема 7. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.

Адвокатура і держава.

I. Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Повага до адвокатської професії. Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу.
2. Професійні права та обов'язки адвоката.
3. Адвокатський запит.
4. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо звернень з адвокатським запитом.

II. Практична частина.

Ознайомлення з узагальненнями практики Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо звернень з адвокатським запитом (<https://vkdk.org/practice/>) та формулювання висновків (про яке порушення йдеться, які норми якого нормативного акта забороняють відповідні порушення або так чи інакше регулюють відповідні питання, які санкції передбачені за порушення,

чи згодні Ви з висновками ВКДКА тощо). Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 6.

Тема 7. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.

Адвокатура і держава.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Верховенство права як основний принцип адвокатської діяльності.
2. Законність як принцип адвокатської діяльності.
3. Незалежність та свобода адвоката у здійсненні адвокатської діяльності.

Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу.

4. Пріоритет інтересів клієнта.

Дотримання поваги до прав інших адвокатів під час прийняття доручення клієнта.

5. Неприпустимість конфлікту інтересів як принцип адвокатської діяльності.

6. Дотримання принципу неприпустимості конфлікту інтересів на стадії прийняття доручення клієнта. Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу.

II. Практична частина.

З'ясування та характеристика (з посиланням на джерела, які використовувались) змісту принципів здійснення адвокатської діяльності, шляхом складення кейсів (життєвих ситуацій), яка б демонструвала зміст відповідного принципу. Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Самостійна робота

Тема 7. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.

Адвокатура і держава.

I. Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Конфіденційність. Обов'язок адвоката зберігати адвокатську таємницю.
2. Поняття адвокатської таємниці та гарантії адвокатської діяльності згідно із Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».
3. Форми реагування адвокатом на дії осіб, що посягають на втручання чи розкриття адвокатської таємниці та порушують гарантії адвокатської діяльності.
4. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо адвокатської таємниці.
5. Компетентність та добросовісність. Обов'язки адвоката щодо дотримання цього принципу.
6. Чесність та добропорядна репутація.
7. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ щодо конфлікту інтересів.

8. Охорона законом професійних прав адвоката, його гідності та честі.

II. Практична частина.

Ознайомлення з узагальненнями практики Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури: а) справ щодо адвокатської таємниці; б) справ щодо конфлікту інтересів (<https://vkdka.org/practice/>) та формулювання висновків (про яке порушення йдеться, які норми якого нормативного акта забороняють відповідні порушення або так чи інакше регулюють відповідні питання, які санкції передбачені за порушення, чи згодні Ви з висновками ВКДКА тощо). Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 7.

Тема 8. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Допуск до професії. Вимоги щодо несумісності.
2. Порядок допуску до складення кваліфікаційного іспиту, порядок складення кваліфікаційного іспиту та методика оцінювання результатів складення кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю в Україні.
3. Програма складення кваліфікаційного іспиту для адвокатів.
4. Стажування, його мета та порядок проходження.
5. Правовий статус стажиста адвоката.
6. Положення про організацію та порядок проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.
7. Програма проходження стажування для отримання особою свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю.

II. Практична частина.

Моделювання складання кваліфікаційного іспиту для набуття права на заняття адвокатською діяльністю перед кваліфікаційною комісією адвокатури. Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Самостійна робота.

Тема 8. Набуття права на заняття адвокатською діяльністю.

I. Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Присяга адвоката України.
2. Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, посвідчення адвоката України.
3. Робоче місце адвоката.
4. Помічник адвоката.
5. Положення про помічника адвоката.
6. Єдиний реєстр адвокатів України.
7. Підвищення кваліфікації адвокатів України.
8. Порядок підвищення професійного рівня адвокатів України.
9. Об'єднання адвокатів.

II. Практична частина.

Робота з Єдиним реєстром адвокатів України.

Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 8.

Тема 9. Підстави для здійснення адвокатської діяльності. Документи, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Договір про надання правничої (правової) допомоги як підстава для здійснення адвокатської діяльності.
2. Укладення та нестандартні ситуації при укладенні договору про надання правничої допомоги.
3. Форма та зміст договору про надання правничої допомоги.
4. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правничої допомоги.
5. Гонорар та компенсація витрат, пов'язаних з виконанням доручення. Отримання невнесеного (недовнесеного) гонорару. Гонорар успіху.
6. Припинення, розірвання договору про надання правничої допомоги.
7. Одностороннє розірвання адвокатом договору про надання професійної правничої (правової) допомоги.
8. Розірвання договору про надання професійної правничої (правової) допомоги за взаємною згодою адвоката і клієнта.
9. Розірвання договору про надання професійної правничої (правової) допомоги через конфлікт інтересів або неможливість дотримання принципу конфіденційності.
10. Обов'язки адвоката при розірванні договору.

II. Практична частина.

Моделювання укладення договору про надання правничої допомоги. Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Самостійна робота.

Тема 9. Підстави для здійснення адвокатської діяльності. Документи, що посвідчують повноваження адвоката на надання правничої допомоги.

I. Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ з питань укладення та розірвання договорів про надання правничої допомоги.
2. Ордер як документ, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги.
3. Довіреність як документ, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги.

4. Доручення органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги як документ, що посвідчує повноваження адвоката на надання правничої допомоги.

II. Практична частина.

Ознайомлення з узагальненнями практики Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури з розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ з питань укладення та розірвання договорів про надання правничої допомоги (<https://vkdka.org/practice/>) та формулювання висновків (про яке порушення йдеться, які норми якого нормативного акта забороняють відповідні порушення або так чи інакше регулюють відповідні питання, які санкції передбачені за порушення, чи згодні Ви з висновками ВКДКА тощо). Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 9.

Тема 10. Безоплатна правова допомога: місце та роль адвокатури.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Право на безоплатну правову допомогу в системі основних прав людини.
2. Система безоплатної правової допомоги в Україні та роль адвокатури в ній.
3. Національна асоціація адвокатів України в системі безоплатної правової допомоги.
4. Первинна та вторинна безоплатна професійна правнича (правова) допомога.
5. Практика розгляду кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури справ з питань надання адвокатами безоплатної правничої допомоги.

II. Практична частина.

Моделювання консультування адвокатом клієнтів, які мають право на безоплатну правову допомогу.

Хід проведення:

1. Студенти поділяються на три групи:
  - 1) студенти першої групи будуть виконувати роль «адвоката», який надає консультацію;
  - 2) студенти другої групи – роль «клієнтів»;
  - 3) третьої групи – роль «експертів», які будуть давати оцінку якості консультацій, наданих «адвокатами».
2. Викладач роздає студентам другої групи завчасно підготовлені фабули справ, умови яких до початку заняття студентам не відомі.
3. Студенти цієї групи готуються до зустрічі і формулюють питання до «адвокатів».
4. Проводиться консультування: «клієнти» викладають «адвокату» фабулу, за якою мають отримати консультацію.
5. «Адвокати», отримавши питання, вивчають фабули і розробляють свої пропозиції щодо проведення консультації клієнту з дотриманням методології консультативної роботи, зокрема для подальшого проведення: 1) підготовчої стадії консультування; 2) інтерв'ю клієнта; 3) надання пропозиції щодо способів збору інформації у справі; 4) оцінки адвокатом обставин справи та нормативно-правової бази; 5) формування правової позиції у справі.
4. «Адвокати» надають консультації «клієнтам» і відповідають на додаткові питання останніх (2-3 питання).
5. Виступ експертів, які роблять висновки і дають оцінку повноти і якості проведених консультацій.
6. Після кожного висновку експертів викладач підводить результати активності студентів, повноти та якості наданих консультацій.

Самостійна робота.

Тема 10. Безоплатна правова допомога: місце та роль адвокатури.

I. Теоретична частина.

Перелік питань:

1. Порядок надання безоплатної вторинної професійної правничої (правової) допомоги в кримінальних провадженнях.
2. Діяльність суб'єктів надання первинної безоплатної правової допомоги в Україні.
3. Порядок відбору адвокатів для надання безоплатної правової допомоги.
4. Контракт (договір) з адвокатом як підстава адвокатської діяльності з надання безоплатної вторинної правової допомоги.
5. Стандарти якості надання безоплатної вторинної правової допомоги в адвокатській діяльності.
6. Етичні аспекти здійснення захисту за дорученням органу (установи), уповноваженого законом на надання безоплатної професійної правничої (правової) допомоги, або в разі залучення захисника для проведення окремої процесуальної дії.

II. Практична частина.

Складення або вирішення кейсів, пов'язаних з (приклад кейсів для вирішення розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 10.

Тема 12. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави. Особливості статусу адвоката іноземної держави.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

1. Набуття адвокатом іноземної держави права на заняття адвокатською діяльністю в Україні.
2. Особливості статусу адвоката іноземної держави.
3. Можливість адвоката іноземної держави бути учасником (засновником) адвокатських об'єднань в Україні.
4. Відповідальність адвоката іноземної держави.
5. Відносини адвоката іноземної держави з органами адвокатського самоврядування.
6. Кодекс поведінки європейських адвокатів.

II. Практична частина.

Порівняльний аналіз положень Кодексу поведінки європейських адвокатів та норм вітчизняного законодавства в сфері адвокатської діяльності. Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).

Практичне заняття 11.

Тема 13. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

I. Теоретична частина.

Питання для обговорення:

Зупинення права на заняття адвокатською діяльністю.

Припинення права на заняття адвокатською діяльністю.

II. Практична частина.

Порівняльний аналіз ситуацій зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю. Завдання розміщено на платформі Moodle як частина комплексного практичного завдання у змістовому модулі 1 (<https://moodle.znu.edu.ua/course/section.php?id=124236>).